

Visus og korrigierbar synshemming blant norske 65-åringer

Vibeke Sundling*

Avdeling for optometri og synsvitenskap, Høgskolen i Buskerud,
Frogs vei 41, 3611 Kongsberg, Norge

Sammendrag

Forekomst av øyesykdommer og synshemming øker med økt alder. Befolkningsundersøkelser har vist at hovedårsaken til synshemming i befolkningen skyldes ukorrigert brytningsfeil. Formålet med denne studien var å undersøke synsskarphet og forekomst av korrigierbar synshemming blant norske 65-åringer. Undersøkelsen hadde et tverrsnittdesign. Et tilfeldig utvalg født i 1943 ($n = 300$) ble forespurt om å delta. Deltagerne gjennomgikk en full synsundersøkelse inkludert: anamnese, habituell visus, refraksjon, beste korrigerende visus, og undersøkelse av øyehelse. Undersøkelsen var godkjent av Den regionale komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk og meldt til Norsk Samfunnsvitenskaplig Datatjeneste AS. Data ble analysert ved bruk av Fishers eksakt test, kji-kvadrat test, t -test og logistisk regresjon, signifikans nivå $p < 0.05$ ble valgt. Relativ risiko (RR) og odds ratio (OR) ble beregnet for korrigierbar synshemming. I alt deltok 129 personer (43%) i studien. Tre personer ble ekskludert fra analyse på grunn av mangelfulle data. Analysen ble foretatt for 126 personer, 67 menn og 59 kvinner. Ingen personer hadde permanent synshemming. Gjennomsnittlig synsskarphet ($\pm$ std) var logMAR $-0.06 (\pm 0.19)$ (Snellen 1.2). Seks personer (5%) hadde korrigierbar synshemming, habituell visus logMAR > 0.3 (Snellen < 0.5) som ble forbedret til logMAR ≤ 0.3 (Snellen > 0.5) med optimal korreksjon. Åtte personer (6%) hadde klinisk relevant underkorrigert brytningsfeil, det vil si at visus, med optimal korreksjon, ble forbedret med 2 linjer eller mer (på logMAR tavlen) i forhold til habituell visus ≤ 0.63 . Lang tid (> 5 år) siden siste synsundersøkelse var en uavhengig forklaringsvariabel for korrigierbar synshemming, OR 2.7, 95% KI [1.0, 7.3], $p = 0.046$. Personene med korrigierbar synshemming hadde enten lav brytningsfeil eller hypermetropi (sfærisk ekvivalent > -0.50 D), men det var ingen statistisk signifikant sammenheng mellom brytningsfeil og korrigierbar synshemming. Regelmessig synsundersøkelse og korrigering av små brytningsfeil og hypermetropi kan forebygge unødvendig synshemming blant eldre.

Nøkkelord: Korrigierbar synshemming, underkorrigert brytningsfeil, synsundersøkelse, optisk korreksjon, visus

Received October 4, 2010; accepted May 10, 2011

*Correspondence: vibeke.sundling@hibu.no